

MAGYAR L

KÖZLEMÉNY:
AG A KÉT KOR
ASABAN.
Az apr...

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **szent László Nyomda R.-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Ghelmegeanu miniszter cikket írt a Románia és Németország közötti nagyobb szabású gazdasági együtt- működés tervéről

Berlin készítette a tervet, mely a Duna európai útját is átalakítás
alá veszik. — A miniszter a gazdasági együttműködésen túl
egyéb téren is megerősítést kíván Németországtól

Bucuresti. Saját tud. Ghelmegeanu közle-
kedésügyi miniszter Berlinből jövet, lapjában
vezércikkét írt a Németországgal való együtt-
működésről.

Németország a müncheni egyezmény alá-
írása után a legérdekeltebb nagyhatalom Ro-
mánia felvirágoztatása tekintetében. Meg fog-
juk látni, hogy a német-román együttműkö-
désre irányuló tervzet, amely már elkészült

Berlinben s mely egyelőre a mi jóakarattal
is találkozunk, mennyire lesz összeegyeztethető a
mi törekvéseinkkel? Termelvényeink értékesí-
tése, közlekedési útjaink technikai tökéletesí-
tése, a Duna átalakítása: ime ezek a gondola-
tok hoznak minket különösen közelebb Német-
országhoz. De az együttműködés nemcsak gaz-
daságilag kell, hogy megerősítsen minket.

Törvénytervezet a műszaki foglalkozásúak országos szervezetéről

Bucuresti. Saját tud. A közlekedési és köz-
munkaügyi minisztériumban esütörtökön
Ghelmegeanu miniszter elnöklése alatt értekez-
let volt, amelyen a miniszter ismertette a tech-
nikai foglalkozásúak országos szervezetére vo-
natkozó törvénytervezetet. A tervezet nemcsak
a tulajdonképpeni mérnökök, hanem az épít-
észek, erdészek, agronomok, továbbá az almér-

nökök és művezetők szervezetét is magában
fogja foglalni.

A technikai testület egységes megszerve-
zésén kívül jelentősége lesz a törvénynek azért
is, mert lehetőséget nyújt egy legfelső technikai
tanács újjászervezésére, úgyhogy magát a tör-
vényt is így fogják nevezni: „Az ország tech-
nikai testületének és legfőbb technikai tanácsá-
nak szervezetéről szóló törvény.”

A palesztinai arab fölkelést fajvédelmi mozgalomnak ismerte el az angol gyarmatügyi miniszter

Kifejtette, hogy Angliának az arab szempontokra is figye-
lemmel kell lennie, s így a palesztinai zsidóbevándorlást
nem lehet fokozni

Londonból jelentik: Az angol alsóház ülésén
Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszter
a palesztinai helyzetről mondott beszédet.
Megállapította, hogy Palesztina nem lehet fel-
vevő helye minden menekült zsidónak. A zsidó
menekültek elhelyezését szélesebb alapokra kell
helyezni és épp ezért a zsidókat fölös számmal
még akkor sem lehet beengedni Palesztinába,
ha azt a Nemzetközi Zsidó Szövetség bármily
sürgősen kívánja is.

Anglia nem törődhetik kizárólag csakis a
zsidó érdekekkel, hanem gondolnia kell annak
az egymillió arabnak az érdekeire is, akiknek

az angol kormány ünnepélyes ígéretet tett,
hogy a palesztinai kérdést megfelelően ren-
dezi. Alapjában véve — mondotta MacDonald
— a palesztinai arab fölkelés is arab népi moz-
galom, melynek fajvédelmi jelentőségét tagad-
ni nem lehet. Hogy az angol kormány mégis
fegyveres erőt alkalmaz ellene, ez csupán a
rend visszaállítása érdekében történik, de nem
az arab népérdekek tagadása akar lenni. A pa-
lesztinai kérdés megoldására Londonba össze
is hívta az angol kormány az arabjellelű or-
szágok képviselőit. A tárgyalások januárban
fognak megkezdődni.

Az általános sztrájk háttérre Franciaországban

Pár nappal ezelőtt írtunk arról a nagy kí-
sérletről, mely most Franciaországban avégett
indult, hogy ott a közgazdasági és pénzügyi
életet ismét szilárd alapra helyezze. Elmondot-
tuk, hogy Reynaud pénzügyminiszter tervezé-
sei szerint egyszerre 34 törvényrendeletet ad-
tak ki, mely közül a nyolc első a francia nem-
zet munkarendszerében akar rendet teremteni.
A további törvényrendeletek a tüke és a jöve-
delem erősebb megadóztatásával, s a fogyasztási
érdekek fölkarolásával, de egyúttal újabb
fogyasztási adókkal is kívánnak arra hatni,
hogy az állami háztartás bevételei szaporodja-
nak. Egyúttal a Nemzeti Bank aranykincsének
újraértékelésével létesítnek olyan pénztöbblet-
tet, mellyel kiegyenlítik a Nemzeti Banknál lé-
vő államadóságot, s egyúttal mentesítik a
Nemzeti Bankot attól, hogy az állam hiteligé-
nyei tovább is ráterhelődjenek. Az így felsza-
baduló országos hitelforrás tehát ezentul a ma-
gángazdálkodásnak állhat rendelkezésére.

Jeleztük már, hogy a Reynaud-féle gazda-
sági tervek célja a szabadgazdálkodási rend-
hez való visszatérés akar lenni. Csak éppen
amíg ez a visszatérés megtörténhetik, fasiszta
módszerekkel akarja a nemzetgazdaságot irá-
nyítani, fegyelmelni, termelési lendületbe és
jövédelmi bizonyosságokba behozni. A libe-
rális elvi ellenfelének, az állami beavatko-
zásnak alkalmazásával akarja a liberalizmust
ismét urrá tenni az életviszonyok fölött. Há-
rom évet tűz ki határidőül, amíg ez az ered-
mény bekövetkezhetik. E három év alatt per-
sze nem lesz liberalizmus, de a tőkék beren-
dezkedhetnek a majd elkövetkező szabad ver-
senyekre és nyereségekre. A berendezkedés dí-
ja és ellenszolgáltatása az, hogy az átmeneti
idő alatt elfogadják az állami beavatkozást, a
fasizmust, mely viszont a munkakészséget teszi
addig is a számukra folyamatos. Ez a libera-
lista és fasiszta keveredés elképzelésnek min-
denesetre érdekes; hogy gyakorlatilag milyen
kifejlődést vesz, s hogy különösen lehet-e
majd liberalizmus belőle. — az még a jövő
kérdése.

A Reynaud-féle tervben a liberalizmus
visszahozatala magának Reynaud-nak az esz-
ménye, viszont a talpraállító fasiszta módsze-
rek gondolata magától Daladier-től való. Da-
ladier miniszterelnök eddig közel állott a szél-
ső baloldali felfogáshoz, ami az állami beavat-
kozások gondolatában találkozik a fasizmussal.
Viszont a fasizmusban az erős nemzeti irány
az, amely a szélsőbaloldaliak világmegváltó
erőitétési helyett minden erőt az egyetlen nem-
zet kollektívumának az üdvére akar fordítani.
Daladier a francia nemzet érdekében a szélső-
baloldaliságból eljutott ebbe a szívós nemzeti
irányt akaró lelkületbe. A Reynaudról elneve-
zett törvényrendeletek keresztülvitelére kemé-
nyen akarja azt, hogy a háromévi átmeneti
határidő zavartalanul rendelkezésre álljon. Te-
hát a Reynaud-terv fölött az ő terve az, hogy
a francia parlament új felhatalmazást adjon
a rendeletekkel való kormányzásra. Mivel pe-
dig közben, egy év múlva a parlament megbí-
zatásának ideje is lejár, a parlament életidejét
is két évvel meg akarja hosszabbítani.

Ezek szerint ilyen alkotmányjogi pótlások-
kal Franciaországban három évig névleges
lenne a parlamentarizmus. Tényleg ott is a

tekintélyes önkormányzati és kormányzati mozgalmi igazi valóság. Gyakorlatilag ez a közép-rendű polgárságnak az uralmi formáját jelentené, ha Daladiernek sikerülhet az, hogy a háromévi kormányzati felhatalmazást a maga radikális pártjával és a középpártok, illetve a nemzeti irányú jobboldal segítségével megszavaztassa. Erre meg is van a kilátás, mert a marxista pártok eddigi uralmi részesei ellen az összes polgári pártokban nagy a visszahatás. Legfőleg arról lehet szó, hogy a Daladier terve szerinti felhatalmazásos kormányzásban a középpártok és a nemzeti jobboldaliak is a radikálisok mellett részesei akarnak. Csak alkudozások kérdése az, hogy ez az együttes kormányzás megvalósulhasson.

Világos tehát, hogy a polgári és a marxista irányú széleskörűsülésének a folyamatával állunk szemben. A népfurcsa uralom felbomlása helyén a polgári eszme körül kezd kialakulni egy nagy és elhatározó tömörülés. Ennek megindítója az a 34 Reynaud-féle törvényrendelet. A törvényrendeletekben is különösen azok, melyek a 40 órás munkahét helyett a munkaidő meghosszabbítását szabályozzák, s magát a 40 órás munkahetet pedig kivételként. Így választ el néhány órai munkakülönbség két ellentétes világot egymástól. Csakhogy az a néhány órai munkakülönbség a nemzeti tömegújítás folytonosságát jelenti a polgárság javára, viszont annak a hiánya a kommunista tervezdélkodás rendszerét és a magántulajdon intézményének a megszüntetését hozná szükségszerű következményként.

Ma már Franciaországban fellángolt a harc, hogy melyik oldalra dőljön a fejlődés iránya. Mai távirataink számot adnak róla, hogy a kommunista vezetés alatt álló Általános Munkás-Szövetség a Reynaud-féle törvényrendeletek ellen az általános sztrájk fegyverét vette igénybe. A sztrájkok már széles területen jelentkeznek, s velük kapcsolatosan a hatalmi irányú erőszakoskodások is feltűnnek. A sztrájkolókat mindenütt megkísérik az üzemek megszállását is, hogy lehetetlenné tegyék azokban a munka folytatását. Az eddigi hírek szerint azonban a karhatalom mindenütt közbe is lép, hogy az üzemi megszállásokat megtörje, s az üzemeket szabaddá tegye.

Melyik oldal lesz a győztes? Erről a mostani zavaros helyzetben még nem igen lehet

biztos megállapításokat tenni. Tény, hogy az Általános Munkás-Szövetség igen erős, még az értelmiségi rétegnek, a hivatalnokoknak és tanítóknak a rendjét is magában foglalja, s a kispolgárság tömegeiben is népszerű. Azonban az is bizonyos, hogy magában a munkásságban is nagy tömegek vannak, melyek a hatalmi harcot nem akarják, s a munka folytonosságát biztosabb kenyérszerzőnek tartják, mint a munkások fölé odaemelkedett szakszervezeti vezeték uralmi hiúságának a szolgálatát. Az Általános Munkás-Szövetséggel szemben a Keresztény Munkások Szövetsége igen nagy tábor, mely a munka folytonosságát és zavartalanlanságát akarja. De az Általános Munkás-Szövetségben belül is vannak komoly, nagy csoportok, köztük különösen a fémipari munkásoké, kik a kommunista vezetés hatalmi erő-

teléseit nem fogadják lelkesedéssel.

Reynaud pedig már arról tett jelentést a parlament pénzügyi bizottságában, hogy a külföldre menekült és az eldugott tőkék feltűnő sokaságban kezdenek visszajönni és a termelés újralendítéséhez odaállani. A kormány is nem az a korábbi Blum-féle irányzat, mely keztyűs kezekkel járt el, s rimánkodva kérte az üzemi megszállások abbahagyását. Most, úgy látszik a karhatalom komolyan föllép az üzemi megszállások ellen. Hanyatló és felfelé törő irányok mérkőznek egymással, s a hanyatlás ismérvei a kommunista oldalon mutatkoznak. Mindenesetre ez a mostani általános sztrájk, illetve annak a kimenetele Franciaországra nézve sorsdöntőnek mutatkozik. És akármely irányban dől el, azt a többi népek is lényegesen meg fogják érezni.

Pyrov délafrikai miniszter Rómában

A Hitler kancellárral megtárgyalt kérdéseket Mussolinivel is megbeszéli

Rómából jelentik: Olasz lapok arról számolnak be, hogy Pyrov, délafrikai gyarmatbirodalmi hadügyminiszter rövidesen Rómába érkezik. A délafrikai miniszter azért utazik Rómába, hogy ott fontos tárgyalásokat folytatson Mussolinivel, valamint Ciano gróf olasz

küldügyminiszterrel. A tárgyalások során ugyanazok a kérdések kerülnek szónyegre, amelyekről Pyrov Berlinben Hitler birodalmi vezér és kancellárral értekezett. Pyrov — hír szerint — mindössze néhány napig tartózkodik az olasz fővárosban.

Kiméretlen bolsevik propagandát indít el az orosz szovjet

Rigából jelentik: Sztalin, a Szovjet propagandaigyekek legfőbb intézőjévé Andrejev Zdanoffot nevezte ki. Zdanoff propagandaminiszteri címmel összevonva fogja irányítani az összes propaganda szerveket. Az új propaganda népbiztost négy évvel ezelőtt neveztek ki a leningradi szovjetszervezet vezetőjévé, a meggyilkolt Kirow utódaként. Hivatalbalépése

után, Zdanoff a legrettenetesebb vérfürdőt rendezte, környezetének „megtisztogatására“.

Kinevezését arra magyarázzák, hogy a szovjet a legkiméretlenebb propagandát akarja megindítani bel- és külföldön egyaránt. Ezt a propagandát Zdanoff szovjet-nacionalista alapon irányítja majd.

Gizi férjhez menne...

Írta: Pados Pál

1.
Vasárnap ebéd után a kántor fohászodott egyet, összeszedte minden bátorságát és bejelentette:

— Találkoztam az Izsóval... azt mondta, délután fölnezz...

— Ugy... nézett föl a felesége — mit akar itt az a paraszti? ... Nem is tudom megérteni, hogyan merészel, így... ide... Persze, jó lenne neki a lányom. Ha hozzáadnám... No, csak azt lesse...

Kántor szerényen kísérelte meg az ellenvetést:

— Jól van, lelkem, jól van. De gondolja csak meg, nem olyan közönséges parasztlégyény ez. Nyolevanholdas a tanyájuk...

Kár volt szólni. A megindult szózuhatag most már elöntött mindent. Felesége hangosan csatázott:

— Itt vagyunk ni, még maga is a pártját fogja. Persze, talán biztatta is, hogy csak jöjjön... Az ilyen embernek más aztán nem is kell... Meg éppen ma délután... mikor itt lesz a mérnök is...

— Az — segített az anyjának a leány, Gizi —, éppen mondta Feri, hogy délután feljön...

— Maga meg idehozza a nyakamra ezt a parasztot — mondta megvetően, tele göggel az asszony —, majd még azt hiszi a mérnök, hogy csak ilyen emberek járnak hozzánk...

A kántor még szólni akart, de aztán megdöbben. Rágyujtott és indult ki a méhesbe.

2.

Az ünnep délután csendje álmosan feküdt rá a falura. mozdulatlan volt minden, a fák, a levelek, aludt minden bódultan. Lustán. A fák zöld lombja közt bogarak zúgtak és ez is olyan halk volt, olyan zsongító, mint egy elmosódott altatódal.

A kántorné megterítette az asztalt. Előszedte az aranyszélű szervízt. Mégis csak ez illik az ilyen úri vendégnek. Gizi a tűkör előtt ült, újságpapíron próbálgatta a sütővasat, úgy csináltotta magát.

Kint vakant a kutyák és a kántorné izgatottan sugta oda a leánynak:

— Te, Gizi! Itt van...

Igen, valóban itt volt Bálint Ferenc, a gátmérmű. Hetykebajuszú emberke volt, simára fésült haján még a napsugár is elcsúszott. Alig egy hete, hogy itt lakott a faluban, de ennyi idő alatt naponta legalább egyszer eljött a kántorékhöz, magában azzal az eltökéltséggel, hogy mit csináljon egy szegény gátmérmű, ha a sors és a központi hivatal szeszélye ideoakja egy ilyen kis faluba. Gizike csinos leány, jól el lehet vele beszélgetni... Mi más várjon az ember ilyen vidéki leányoktól?

— Csokolom kezüket — köszönt belépéskor s kifogástalan udvariassággal —, bocssásák meg, hogy már ilyen korán itt vagytok...

— Ó — a kántorné rámosolygott a férfinak —, a mérnök urat mindig szívesen látjuk... Igaz-e, kislányom?...

— Hát persze...

Gizike is mosolygott. Kedvesen, mézesen. Aztán uszonnáznai kezdtek. Bálint minden különösebb lelkifurdalás nélkül itta a kávét. És egészen természetesnek vette, hogy kínálgassák...

Egyszerre megkoppant az ajtó. Jött Izsó.

Zavartan állt az ajtóban és köszönt, elfogódott hangon:

— Jó napot kívánok...

Csak a kántorné felelt neki vissza, hidegen:

— Jó napot...

Csend lett.

Izsó zavartan köhintett:

A kántorné olyan volt, mint a jég:

— Hát a tanító úr?...

— A méhesben...

A legény még várt egy pillanatig, aztán megvonta vállát és behúzza maga mögött az ajtót.

A kántorné gyorsan magyarázkodni kezdett:

— Látja, mérnök úr, milyen borzasztó ez a falusi élet! Az embert még vasárnap se hagyják nyugodni, idejárnak a nyakunkra, mindenféle semmisségekkel...

A mérnök teleszájjal felelt:

— Azért a mi pályánk se rózsás. Tessék elképzelni, folyton jönni-menni, dolgozni...

— De legalább nyugdíjas állás — a kántorné összehúzta szemét és élesen figyelte a mérnököt —, az ilyen ember jó parti... Képelem, hogy futnak maga után a lányok...

— Nono — mosolygott titokzatosan Bálint, aztán megkérdezte: — Tessék mondani szabadna-e még egy csészével kérem...

3.

Gizi sóhajtott:

— Azért nem volt szép tőle... búcsúzni eljöhett volna...

— Hát — az anyja majd szétpukkadt — persze uszonnáznai, vacsoráznai azt igen! De amikor továbbmennek, annyit se szólnak, hogy fapapucs... Púj... Ilyenek ezek mind...

Könyökölték az ablakban, nézték a csendes



Egész napig tartó tanácskozás után véget értek a párizsi angol-francia megbeszélések

A Távolkelet ügye és a német-francia közös nyilatkozat a tárgyalásokon. — Az angol államférfiak Lebrun köztársasági elnöknel és a párizsi városházán

Párizsból jelentik: Csütörtökön délelőtt 10 órakor kezdődtek meg Daladier kormányelnök és Bonnet külügyminiszter rendszeres megbeszélései az ideérkezett angol államférfiakkal. Félegyórákor félbeszakították a tanácskozásokat. Azután villásreggeli volt Lebrun köztársasági elnöknel. Délután tovább folytatták a tanácskozásokat. Délelőtt a távolkeleti helyzet áttekintése és egyik főtárgya volt a megbeszéléseknek. Bonnet a német-francia közös nyilatkozatról is beható ismertetést adott, melyre Chamberlain kifejezte, hogy az angol kormány meglepődéssel fogadja ezt a közeledést. Az angol-francia megbeszélések csütörtökön este 6 órakor értek véget. Chamberlain és Halifax kíséretükkel együtt 6 óra 10 perckor gépkocsin a párizsi városházára hajtottak. Tíz perc múlva már a városházán fogadták az angol államférfiakat, akiket Párizs városa teán látott vendégül. Miközben az autó az utcákon végighaladt az egész útvonalon ezrekre menő tömeg éltette Angliát és az angol államférfiakat.

A városházán Chamberlaint Párizs polgármestere üdvözölte, amire Chamberlain meleg szavakkal mondott köszönetet a szívélyes fogadtatásért. Ezután az angol és francia kormány megbeszéléseiről nyilatkozott az angol miniszterelnök:

— Nagy meglepődéssel tölt el, hogy megbeszéléseinket eredményesen fejeztük be. Erős meggyőződéseim, hogy a béke megőrzésére vonatkozó munkánkban a világ valamennyi népe osztozik velünk. Francia barátaink felbátorítottak arra, hogy tovább is dolgozzam a két ország biztonságáért, együttműködéséért és a béke megerősítéséért.

utcat, a poros akáccokat és azt az embert, aki az úton jött lassan, a tanítóház felé. Az asszony ismerte meg először:

— Az Izsó...
Gizi csendesen megszólalt:
— Be kéne hívni...
Az anyja megvonta a vállát:
— Nem bánom...
Mikor a legény odaért a ház elé, rájuk nézett és megemelte a kalapját:
— Jó napot adjon Isten...
— Jó napot, kedves Izsó... — a kántorné barátságosan rámosolygott —, hová, hová?...
— Bariczákhoz...
— Jöjjön be egy kicsit — invitálta az asszony —, van egy kis jó borunk. Az uram kapta a Hegedűstől...
— Köszönöm — húzódott a legény —, de mennék... merthogy vár a Naca...
A kántorné arcáról lefagyott a mosoly, de a leányról is, egymásra néztek döbbenten, aztán az asszony mosolyogni próbált:
— Na... talán csak nem házasodik?...
A legény nevetett:
— Az bizony nem lehetetlen...
Aztán bökött egyet a kalapján, mondott egy csendes Isten áldását, aztán ment is tovább, esendes, nyugodt léptekkel.
Ők ketten néztek utána, amíg látták, egészen az utca hajlatáig. Akkor az asszony megszólalt és a hangja tele volt lenézéssel, megvetéssel:

— A paraszt...
A leány rábólintott:
— Az...
És nevettek hangosan, erőltetett vidámsággal. Az akácán, mindjárt az ablak előtt, verebek csiripeltek boldog zsvajgással.

Megjegyzendő, hogy Chamberlain megérkezése napján este hosszabb beszélgetést folytatott a francia hadsereg vezérkari főnökével, Gamelin tábornokkal.

CORSO (HEYMAN) MOZGÓ

Ma és mindennap a francia filmgyártás velencei aranyérmét nyert filmje izgalmas, szórakoztató és megható, eredeti kínai felvételekkel
Főszereplők: Victor Framcen, Sessus Havakawa

HIVATALOS KÖZLEMÉNY: TELJES AZONOSSÁG A KÉT KORMÁNY FELFOGÁSABAN.

Párizsból jelentik: Az angol és francia kormányférfiak megbeszélésének befejezése után hivatalos jelentést adtak ki, mely a következőket mondja:

— Nagybirtánia miniszterelnökének és külügyminiszterének párizsi látogatása alkalmat nyújtott a francia minisztereknek, hogy a brit miniszterekkel eszmecsere folytassanak, az összes olyan kérdésekről, melyek a két ország fontos érdekeit illetik, beleértve a felfegyverkezés és a diplomáciai akciók kérdését is. A csütörtöki találkozón újból kitűnt az elgondolások teljes azonossága a két ország politikai tájékozódását illetően, amely a béke fenntartását és megerősítését célozza.

Daladier és Chamberlain nyilatkozata a sajtó részére

Daladier francia miniszterelnök nyilatkozatot tett a sajtónak a csütörtöki tárgyalásokról:

— Nagy örömmel fogadtuk Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter látogatását, — mondotta Daladier. — Teljes őszinteséggel vettünk vizsgálat alá minden kérdést, amely a két ország érdekeit érinti. Szívélyes együttműködés és baráti bizalom szelleme hatotta át megbeszéléseinket, amely egyébként a két kormány közötti viszonyt hosszú hónapok óta jellemzi. Most is alkalmunk volt megállapítani, hogy a két demokrácia együttműködése, miként a múltban, úgy a jövőben is a leggyümölcsözőbb eredménnyel fog járni a béke érdekében.

Midőn az újságírók Chamberlaint is nyilatkozatra kérték, az angol miniszterelnök ennyit válaszolt:

— Nem sok hozzátenni valóm van a hivatalos közleményhez. Teljes egyetértés jellemezte a francia miniszterekkel folytatott megbeszéléseinket. Eltökélt szándékom, hogy a békét minden eszközzel megóvóm. Elhatároztuk, hogy minden intézkedést megteszünk a két ország nemzetvédelmének erősítésére és közös diplomáciai akciók érdekében.

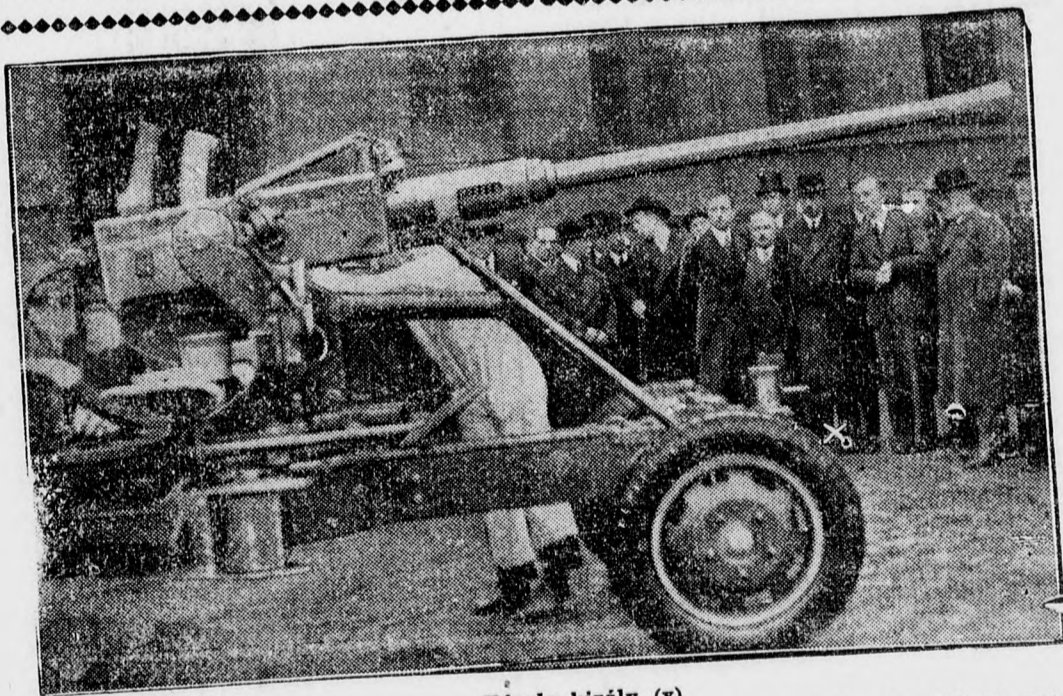
Majd a francia-német egyezményre tért át Chamberlain és meglepődését fejezte ki afelől, hogy Franciaország olyan helyzetbe került, amelyben ezt az egyezményt megkötöheti.

A francia-német egyezményt egyébként újabb állomásnak tekinti az európai megbékülés szempontjából és abban a Münchenben megkezdett békemunka szellemének érvényesülését látja. Nyilatkozatát azzal fejezte be Chamberlain, hogy szerencsés dolognak tartja, hogy a francia és angol államférfiak a müncheni egyezményhez meglehetősen közeli időben tárgyalhattak egymással, mert hiszen a helyzet állandóan változik és fontos, hogy a két ország ilyen változékonysággal szemben is szilárdan megszabja magatartásának alapelveit, s ezzel is jóirányú fejlődés megerősítésére tudjon hatni.

CHAMBERLAIN ÉS NEJE LÁTOGATÁSA A WINDSORI HERCEGI PÁRNÁL.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség értesülése szerint Chamberlain a mostani párizsi időzése során látogatást tesz a windsori hercegi párnál. A „Star” párizsi tudósítója közli, hogy Chamberlain nyomban a francia fővárosba való megérkezése után elküldötte névjegyet Edward volt királyhoz, a jelenlegi windsori herceghez. A herceg erre kifejezte óhaját, hogy a miniszterelnök látogatását várja. Chamberlain és neje együttesen megy el erre a látogatásra.

Az angol államférfiak és a kíséretükben levő diplomáciai szakértők péntek délelőtt utaznak haza Párizsból.



Károly király (x)

Londonból hazatérőben, — mint ismeretes, — Belgiumba is ellátogatott, ahol Mihály trónörökös és kísérete társaságában megtekintette a lüttichi hadifelszerelési gyárat. Képünk egy új, motorizált ágyú bemutatásakor készült.

Az utolsó húsz év — angol szemüvegen át

London, november hó.

Anglia csak úgy, mint a világháború többi győztes állama megünnepelte a fegyverszünet huszadik évfordulóját. Ebből az alkalomból egy nagy angol lap a következőkben foglalta össze az elmúlt húsz esztendő történetét:

1918 tizenegyedik hónapja tizenegyedik napjának tizenegyedik órája: a rettenetes négy évi hádcenyomás elmúlt. A nemzetek szinte magukon kívül voltak a megkönnyebbüléstől. „Egyél, igyál és mulass, mert mátol kezdve ismét élünk” — ebben az évben semmi más nem számított. A béke visszatért.

1919 vezérszólamai a leszerelés, az újjáépítés és a jóvátétel voltak. Ez foglalkoztatta a vezetőket is. A kisemberek özönlöltek vissza a csataterekről, pénzzel jöttek vissza a ragyogásba. Magas bérek, emelkedő árak, sok munkaalikalom: fellendülés. Lloyd George, „aki megnyerte a háborút”, a „khaki” választások eredményeképpen nagy győzelmet arított a koalíciós kormány élén. A békeszerződést aláírták, a Népszövetséget megalakították.

Alcock és Brown első ízben átrepülték az Atlanti óceánt és megnyerték a Daily Mail tizezerfontos díját.

1920 A helyzet már rosszabbodott, Amerika elvetette a békeszerződéseket, megtagadta Woodrow Wilsont és behozta az alkoholtilalmat.

1921 Az ir válság és a kétszázötvenmillió fontot fölemészítő háromhónapos bányászsztrájk, Franciaországot Landru tartotta izgalomban, Einstein világhírű lett a relativitás elméletével, noha — mint a Daily Mail megjegyzi — senki sem tudja, hogy ez mit jelent. Es ebben az évben igen sokat nevettek Chaplinnek „A kölyök” című filmjén.

1922 Angliában a feministák diadalát hozta. Ebben az évben lépett hivatalba az első női ügyvéd és állatorvos. A divatban is változás történt: a szoknyák rövidebbek lettek, a ruhában az egyenes vonalak domináltak, a sovány korszaka kezdődött. Az angol királyi családban megtörtént az első esküvő: Mary hercegnő férjhez ment Viscount Lascelleshez. Olaszországban győzött a fasiszta mozgalom.

1923 Stanley Baldwin felváltotta Bonar Law-t az angol kormány élén és rendezte az amerikai adósság ügyét. Japánban földrengés pusztított és százezer embert megölt. Az angol választásokon a szocialisták győztek most első ízben.

1924 Ramsay MacDonald megalakította az első szocialista kabinettet, amely még ez év vége előtt megbukott a híres Vinovjev-levél afférja miatt. Baldwin nagy konzervatív többség élén visszatért.

1925 Locarnót ünnepelték. Austin Chamberlain külügyminiszter a locarnói egyezményt az európai történelem fordulópontjának minősítette. Ez az év még a nyugodt prosperitás jegyében telt el, viszont 1926-ban alapjaiban rázta meg az angol közigazdaságot az általános sztrájk, amelynek kezdeményezői, a bányamunkások hét hónapig nem dolgoztak. Ebben az évben született Erzsébet hercegnő, a jelenlegi trónörökös.

1927 Lindbergh átrepülte az óceánt, teljes napfogyatkozás volt és Angliában karácsonykor ötnapos szörnyű erejű hóvihár dühöngött.

1928 Ras Tafari Abesszínia császárává koronázták, tizennyolc nemzet aláírta a Kellogg-paktumot és V. György király decemberben súlyosan megbetegedett.

1929 Már megkezdődött a gazdasági válság, Baldwin konzervatív kormányát elsöpörte a szocialista választási győzelem.

1930 Kimélyült a gazdasági és pénzügyi válság, Károly román király visszatért trónjára, Ghandi mozgalma nagy gondot okozott Angliának.

1931 Kirobbant a pénzügyi válság, MacDonald megalakította a nemzeti kormányt, Anglia letért az aranyalapról, a Quen Mary óceánjáró

építését félbeszakították, Japán elfoglalta Mandzsuriát, Spanyolországban megbukott a monarchia.

1932 Az angol kereskedelmet csak a védővámrendszer és a leértékelt font mentette meg a válság következményeitől. Ebben az évben kötötték meg az ottawai egyezményt és ekkor tartották a leszerelési konferenciát. Karácsonykor a király első ízben szóló rádió a néphez.

1933 A háború utáni Európa papírvára inogni kezdett az új eszmék és új mozgalmak erős szelétől. Hitler kancellár lett, Japán és Németország kilépett a Népszövetségből, a leszerelési konferencia csődöt mondott.

1934 Anglia a leszállított fizetéseket fel-emelte, a jövedelmi adót leszállította, a Quen Maryt vízrebocsátotta, a kereskedelem fellendült, Párizsban kitört a Stavisky-botrány, Ausztriában polgárháború, Bécsben lelőtték

Dollfusst, Németországban meghalt Hindenburg és Hitler lett Németország vezére.

1935 Anglia V. György ezüstjubiläumát ünnepelte. Németország bevezette a hadkötelezettséget, Olaszország megindította az abesszín hadjáratot, a Népszövetség elfogadta a szankciós határozatot, MacDonald lemondott és Baldwin követte a kormány élén.

1936 A három királyok éve Angliában, „a legszomorúbb és legnehezebb tizenkét hónap Anglia történetében.” A három király: V. György, VIII. Edward, VI. György.

1937 Megkoronázták VI. Györgyöt és júniusban a windsori herceg Franciaországban feleségül vette Mrs. Simsont.

1938 Ausztria és Csehszlovákia éve. Háború fenyegeti Angliát. Hetek, napok, órák, a haditengerészeket mozgósítják, a tartalékosokat behívják, az ágyúkat beállítják, a gázmaszkokat kiosztják, lövészárkokat ásnak, a földalatti állomásokat lezárják, a mentőállomások készenlétben... Hitler beszél, Daladier beszél, Chamberlain beszél... Mit mond Chamberlain? Béke. München. Megegyezős. Béke a mi korunk számára.

Ez dióhéjban a fegyverszünet óta eltelt két évtized világtörténelme.

A munkaszerződésekről szóló törvény végrehajtási utasítása tisztázza a jogos és jogtalan felmondás eseteit

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap legutóbbi számában megjelent a munkaszerződési törvény végrehajtási utasításának módosítása, ami azáltal vált szükségessé, hogy magát a törvényt is augusztus hónapban módosították. A módosítás a szabadságolás és a felmondás kérdéseire vonatkozik. Miután a változással már részletesen foglalkoztunk, az alábbiakban csak a végrehajtási utasítás újításaira mutatunk rá.

A szabadságidő tartama változatlan maradt. Újítás az, hogy, ha egy alkalmazott ugyanazon munkaadó, vagy társaság más vállalatához megy át, úgy a *szolgálati időbe az előző vállalatnál töltött idő is betudandó*. A szabadságot a naptári év végéig kell kiadni. A munkaadó tehát az év utolsó napjáig minden késelemben a szabadságidő kiadásával. A szolgálati idő tartamát a szolgálatbalépés napjától kell számítani. Csak befejezett szolgálati év után jár szabadság. Ha például egy alkalmazott 1937 nyarán lépett be, annak első sza-

badsága 1938 év végéig kiadható anélkül, hogy a munkaadó késelemben lenne.

A végrehajtási utasítás sem oldja meg a joggyakorlat vitás kérdését, hogy „kártérítés” címén a szabadságidőre való összeg egyszerese vagy kétszerese jár-e? A szabadságidőre nem az utolsó hónapi fizetés jár, hanem az *utolsó három havi fizetés közeparányosa*. Így, ha valakinek a szabadságidőt megelőzően, az utolsó hónapban leszállították a fizetését, úgy annak a szabadságidőre több jár, mint a leszállított fizetés. Akkordmunkásnak is jár szabadság: az utolsó három hónapban kapott akkordberek közeparányosa a szabadságnapokra kiszámítva. Ha tehát 90 nap alatt 6000 lei akkordbért kapott, akkor 7 napos szabadságidőre 469 lei jár.

A felmondás tekintetében a munkaszerződési törvény módosítása és most a végrehajtási utasítás gyökeres intézkedéseket tesz. A felmondást indokolni kell és ezzel a törvény *meghonosította nálunk is a „jogtalan felmondás” esetét*. Ilyennek tekintendő, ha a felmondás nincsen indokolva, vagy bár indokolva van, de az indok nem valódi. A jogtalan felmondás esetén az alkalmazott nemcsak a felmondási időre járó fizetést, hanem kártérítést is követelhet, de őt terheli a bizonyítás arra nézve, hogy abusív, jogtalan a felmondás. A törvény példaképpen eseteket sorol fel, amikor a felmondás jogtalanak nem tekintendő: ha tanultabb, alkalmasabb, vagy olcsóbb alkalmazott felvétele miatt történt a felmondás, vagy az alkalmazott munkakörét megszüntetik, továbbá, ha az az üzem átszervezése, munkacsökkentés, több üzem fuziója miatt történik, feltéve, hogy az egyesített üzemeknek egy tulajdonosa, vagy azonos többségi részvényesei vannak. Az egyesített vállalat személyzetének összeválogatása a tulajdonos kizárólagos joga.

Ugy a szabadságidő, valamint a felmondási idő kiszámításánál lényeges változás, hogy elejét veszik a szolgálati időtartam kijátszásának, ami azáltal történt, hogy a munkaadó rövid időre elbocsátotta az alkalmazottát minden évben, majd újra felvette és így az alkalmazott felmondási ideje a minimális maradt és szabadságidőre sohasem tarthatott igényt. Az új munkarendszerben a rövid időre történt távozás a munkaviszony megszakításának nem tekinthető.

Szeptember és október hónapok, akik visszértárgyalhatnak szanvednek

Fontos könyvkiadás!

A visszeres láb, a visszértágulat

megelőzése, kezelése, gyógyítása.

Írta: Dr. Engländer Árpád

Ez a könyv megtanítja, hogyan szabadulhat makacs, fájdalmas, kellemetlen betegségétől. **A tartalomjegyzékből:** A visszeres bajok jelentősége. — A láb vérkeringési viszonyai. — Hogyan keletkeznek a visszértágulatok. — A visszértágulat tünetei. — A visszértágulat komplikációi. — A visszértágulat okai. — A visszértágulat diagnózisa. — A visszértágulat kezelése és gyógyítása. — Kompressziós kezelés. — Nyomókötések. — Műtéti kezelés. — A biztos gyógyulás útja stb.

Ára 57 lei és portó.

A magyar belpolitikai válság megoldása

Horthy kormányzó megkezdte a sorozatos kihallgatásukat. A főrendiház és képviselőház elnökei, s a kereszténypárt vezetői voltak először a kormányzónál. — A legfőbb bíróságok elnökei is meghívást kaptak a kihallgatásra

Budapestről jelentik: A magyarországi belpolitikai helyzet kibontakozására irányuló tárgyalások esütörtökön és pénteken folytatódtak. A kormányzó először a főrendiház elnökét, gróf Széchenyi Bertalant fogadta kihallgatáson, aztán Korniss Gyula képviselőházi elnököt. A parlament elnökök után még esütörtökön délután a Kereszténypárt négy vezetője jelent meg a kormányzó előtt: gróf Zichy János, Csilléry András, Maklár Lajos és Homonnay Tivadar. Este 7 órakor Imrédy Béla miniszterelnök Kolozsvári-Borcsa Mihály sajtófőnök kíséretében a nemzeti egység pártjának helyiségébe hajtatott, ahol előbb a helyiségben tartózkodó képviselőkkel folytatott megbeszélést, majd a párt vezetőivel bizalmas tanácskozásra vonult vissza.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a pénteki nap folyamán a következők jelennek meg kihallgatáson a kormányzó előtt: Töreky Géza, a Kuria elnöke, Puky Endre, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Bethlen István és Tasnády Nagy András vezetésével a képviselők egy csoportja. Később valószínűleg sor kerül Eckhardt Tibor, Rassay és gróf Sigray kihallgatására. Hír terjedt el arról, hogy valószínűleg Sztranyavszky Sándor is meghívást kap kihallgatásra.

A KILÉPETTEK MENTEGETŐZNEK.

Budapestről jelentik: A kilépett képviselők érzik, hogy ferde helyzetbe jutottak, mikor a felvidéki magyar képviselők meghívása helyett a miniszterelnök nyilatkozata feletti vitát tűzték napirendre. Ez tulajdonképpen a felvidék meghívásának az elhalasztása volt s a szíves fogadtatás mellőzése. Most a kilépettek a figyelmetlenség helyrehozására törekcsenek. Közölték a sajtóval, hogy nemcsak a meglevő 13 felvidéki képviselőt akarják behívni, hanem a felvidéknek 25 képviselői helyet kívánnak megszavazni. Budapest egymillió lakosának is 25 képviselője van s a visszatért felvidék egymillió lakosának is ezért kell 25 képviselőjének lennie.

Budapestről jelentik: Sztranyavszky Sándor a képviselőház szerdai ülésén tett kijelentésével kapcsolatban helyreigazító nyilatkozatot bocsátott közre. Ebben cáfolja, mintha azt mondogta volna, hogy a benesi lélkület költözött át a magyar képviselőházba. Csupán a cseh szellem közigazgatási megnyilvánulásai-

nak áttelepítése ellen volt kifogása, mert a cseh rendszer a magyarság létérdekének elevenébe vágott. Hivatkozott Sztranyavszky arra is, hogy ott még az ülés folyamán megmagyarázta szavait és bántani senkit sem akart, főképpen nem Jaross Andort, akit helyreigazító nyilatkozatában kedves barátjának nevez.

— Ne állítsa senki sem azt, — mondja tovább Sztranyavszky nyilatkozata, — hogy csak odaát a felvidéken volt fejlődés az elmúlt 20 év alatt, ideát az anyaországban pedig megállott minden. Igenis szociális és gazdasági téren húsz év alatt az anyaország legalább annyit fejlődött, mint azelőtt egy évszázad alatt.

Általános sztrájkot akarnak kirobbantani Franciaországban

Párizsban és környékén megkezdődtek a sztrájkmozgalmak. — A karhatalom eltávolította egyik gépkocsigyárból azokat a munkásokat, akik az üzemeket megszállták. — A fémipari munkások szövetsége figyelmeztetést adott ki az elsietett sztrájkolások ellen

Párizsból jelentik: Amint korábbi jelentéseinkben már jeleztük, a szélsőbaloldali vezetés alatt álló „Általános Munkás-Szövetség” (Confédération Générale du Travail = C. G. T.) (Confédération Générale du Travail = C. G. T.) nagy mozgalmat kezdett a Reynaud-féle közszervezet főtitkára, Jouhaux, már napokkal ezelőtt kihirdette, hogy a munkásság általános sztrájkba kezd a 40 óras munkahét fönntartásáért. Az általános sztrájk elcsatározásaként Párizs és környéke nagyipari negyedében a sztrájkok már esütörtökön megkezdődtek. A sztrájkolók kommunista módszer szerint ismét megszállták az üzemeket. Így a párizsi Renault-féle gépkocsigyár több telepét is megszállták a munkások. Megszüntették a munkát a Chaudron-repülőgépgyárban és a Bloch-féle motorgyárban is. A sztrájkmozgalom vidékre is átterjedt. Az Issy les Moulineaux-ban mű-

ködő repülőgépgyárban az anzini szénbányában és a roueni kikötőben dolgozó munkások szintén beszüntették a munkát. Denainban egy nagy munkás sztrájkoló tömeg megostromolta a pályaudvart és meg akarta akadályozni a vonatok elindulását. Valenciennesben a sztrájkolók a vasuti sínek felszedésével akarta lehetlenné tenni a vasuti forgalmat. A karhatalom akadályozta meg a romboló munkában.

A párizsi rendőrség esütörtökön délután megkezdte a megszállott Renault-gépkocsigyárból a sztrájkoló munkások eltávolítását. Eközben több ízben is összetűzésre került a sor a munkások és a karhatalom között. A gyár kiürítését este fél 9-re fejezték be. Az összetűzések során tíz rendőr megsebesült. A rendőrség kétszáz munkási letartóztatott, valószínű azonban, hogy a letartóztatások túlnyomó részét nem tartják fenn.

A sztrájkmozgalom a hatósági intézkedések ellenére egyre terjed. Anziban ezerkét száz vasmunkás csatlakozott a sztrájkolókhoz. Rouvenben a szakszervezetek nagy tüntetést rendeztek és a több ezer főnyi tömeg Daladier lemondását és helyette Blum szocialista vezér és Thorez kommunista vezér kormány megbízását követelte. A szakszervezetek azzal fenyegetőznek, hogy 24 órán belül Franciaországban olyan hatalmas arányú sztrájkot robbantanak ki, amely minden eddigi hasonló mozgalmat felülmul. A Temps azt jelenti, hogy Lyonban is kitört a sztrájk. Számos üzemben beszüntették a munkát és a munkások megszállták az üzemeket. Csütörtökön reggelre Anziban is általánossá vált a munkabeszüntetés. A denaini vasművek megtisztogatására erős karhatalom indult és a rendfenntartó közegeknek sikerült is eltávolítaniok a megszálló munkásokat.

A párizsi vas- és fém munkások szövetsége felhívással fordult tagjaihoz, melyben arra hívja fel a figyelmet, hogy ne kezdjenek elsietett sztrájkmozgalmat. Ülést tartott a francia munkaadók szövetsége is s ezen megállapította, hogy a mostani sztrájkmozgalom nem bérhárc, hanem a Reynaud-féle törvényrendelettel szemben a szélső baloldaliak harca az ország fölötti hatalom elvitatásáért.



A francia köztársaság elnöke sajtóbankettet adott, amelyen Lebrun elnök ismertette beszédében a legújabb eseményeket

Egy orosz jégtörő már második éve bolyong az Északi Sark körül

Tizenöt halálraítelt várja a fenyegető véget, vagy a reménytelen szabadulást

Moszkvából jelentik: A „Sedov” orosz jégtörő, akaratlanul is, az emberi kutatás történetének egy merőben új, példátlan fejezetét készülő megvalósítani: ez a hajó a legelső, amely át fog haladni az Északi sarkon.

Most múlt egy esztendeje annak, hogy a Sedov elkezdte, az úszó jégtáblák közé szorítva, drámai útját. Erre az útra a hajó, amely távolról sem szándékozott a sark behajózásának rekordját felállítani, egy szörnyű véletlen miatt kényyszerült. Miután a jégtörő a táblák közé fagyott, a jégáramlat hirtelen megváltoztatta irányát a délről kelet felé fordult. Az eltelt egy esztendő alatt a Sedov négy foknyira közelítette meg az Északi sarkot, amelyen két, vagy három hét múlva át fog haladni.

A Sedov a Sadko és a Maligin nevű jégtörőkkel együtt indult útnak. A múlt év október 25-én a három hajó egyszerre fagyott be a jégtáblák közé a 75.21 szélességi és 132.15 hosszúsági fokon. A jégtörők személyzete 217 emberből állott.

A segélymunkálatok azonnal megkezdődtek. Moszkvából, a legjobb orosz sarkj repülővel, három hatalmas gép repült Tikaig, amely már a sarkj régióba esik a bázisról kiindulva több mint ezer kilométeres távon át közelítették meg azt a helyet, ahol a hajók rabok voltak. A repülő lassan-lassan a személyzet 184 emberét partra szállították. Többre nem voltak képesek.

A hajóknak, 33 tengerésszel, az első telet a jégtáblák között kellett tölteniök. A segélykísérleteket csak most lehetett újra kezdeni. Az „Ermak” nevű jégtörőnek, hallatlan nehézségekkel sikerült a befagyott hajók közelébe kerülnie. Egy hónapig tartó munka után a Sadko és a Maligin szabadon voltak. A Sedov ellenben, amelynek kormányja súlyosan megsebesült,

továbbra is rab maradt. Ilyenképpen ennek a hajónak a második telet is az Északi óceán jégvilágában kell eltölteni, kiszolgáltatva az ismeretlen tengeri áramlatok kénye-kedvének. A fedélzeten 15 ember, valamennyi önkéntes, várja a végkifejlést. A hajó az elmúlt év alatt, a jégtáblák között, 2600 kilométeres utat tett meg. Néhány nappal ezelőtt, amikor rádió útján az utolsó méréseredményeket közölte Moszkvával, a 84 szélességi fokon volt. Már eddig is merőben ismeretlen sarkj területeken haladt át s így egész csomó nagyszámú, tudományos megfigyelésre volt lehetősége.

A Sedov most lép be a második sarkj tölbe. Eppen eme új és horasztó megpróbáltatás felé fog áthaladni az Északi sarkon, amelyet Nansen, minden tudományos erőfeszítés és hősiesség ellenére sem bírt hajóval megközelíteni.

A hajó legényesége bőven el van látva élelmiszerekkel és az áttelelésre szükséges anyagokkal. A hajó és Moszkva között állandó rádióösszeköttetés van: a tudományos megfigyelések eredményei így, mégha a jégtörő és személyzete elpusztulnának is, nem vesznek el.

Az egyetlen összeköttetési mód a rádió. Egyébként a Sedovval semmiféle kontaktus sincs már. Legjobb esetben a jövő tavasszal érheti el a hajót egy repülőgép s ez esetben a személyzetet új önkéntesekkel váltánák fel.

Mindaz természetesen csak tervezetés, mert a Sedov nagyon tehetetlen és fenyegető helyzetben van. Fantasztikus vándorútját még hosszú ideig kell folytatnia anélkül, hogy segítségére számíthatna. Ha a hajó és a 15 halálraítelt önkéntese megmenekülnek is, a szabadulás akkor sem következik be egy évnél előbb. Mindaddig a jégtörő utasai hatalmas siralomháznak tekinthetik hajójukat, siralomháznak, amelyből nagyon bizonytalan a szabadulás.

Kincsek a folyó medrében

Mammut-fogakat és nagyértékű régiségeket találtak a Száva szabályozásánál

Kiépítik a Duna partját Belgrádnál

Belgrád, november hó.

Részletesen írtunk arról, hogy a belgrádi Száva- és Dunapart töltési munkálatait és a partvidék mellett elterülő árterületek lecsapolását a város vezetősége egy dániai vállalkozó csoportnak adta át, amely ez év koratavaszra óta igen nagy arányokban dolgozik. Nagyarányú technikai felkészültséggel a dánoknak sikerült is a Száva balpartján eddig egymillió köbméter homokot kiemelni, amelyből a tervbe vett területek egyrészenek feltöltése biztosítottnak látszik. Információink szerint még körülbelül három millió köbméter homok az, amit a Szávapart mentén emelt műszaki berendezések és speciális kotróhajók segítségével kiemelni készülnek s ebből a feltöltésre vállalt területek munkálatait biztosítottnak is látszanak.

A szávapartmenti töltés munkálatai gyorsan haladnak. A munkálatok gyors menetét a kedvező időjárás és a kedvező vízállás nagyban elősegítette s mivel az időjárás még most, novemberben is megfelelő, a munkálatokat to-

vább lehet majd folytatni olyannyira, hogy a szávapartmenti töltés teljes alapját kiépíthetik. A Duna partvidékének már megkezdődött a kőtörés, ami a modern, széles Dunasor kiépítésének elengedhetetlenül szükséges anyaga.

A Dunasor hatalmas betonkerítést kap,

mintegy háromszáznyolcvan méter hosszúságban s ebből legalább háromszáz méter hosszú kerítést már meg is alapoztak. Számítanak azaz, hogy a kerítés még ebben a hónapban elkészül. Koratavasszal a dunai oldal teljes kikövezésére kerül a sor és az ehhez szükséges anyagot a tél folyamán elő is készítik.

Igen érdekes, hogy a kotrás, kövezés és töltéscépi munkálatai folyamán úgy a folyók fenekéről, mint a partvidék több, eliszaposodott partjáról

a munkások igen érdekes régiségeket szállítottak be.

A dunai részen leginkább régi római és török-hódoltságbeli érmeket, régi pénzeket, megkövesedett mammutfogakat, régi vadászszerszámokat és háziszerszámokat, fegyvereket, köztük néhány darab csontágyú, cizellált handzsárt is találtak, amelyek a Belgrád alatti véres ütközetek során kerülhettek a folyamba vagy az eliszaposodott part homokrétegei alá. Meglepő, hogy a Dunából tizenegy gránátot emeltek ki. A gránátok a mai harcászati fogalmak szerint, meglehetősen primitívek és veszélytelenek. A talált tárgyakat a város vezetőségének adták át, ahonnan a különböző múzeumokba kerülnek.

A gáztámadási gyakorlat az egész országban sikerrel zajlott le

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön délután öt órakor gáztámadási gyakorlatozás volt a fővárosban. Pontban öt órakor megszólaltak a gyári szirénák és a templomok harangjai. Az autók és más járművek rögtön megálltak az utcákon. A fények kialudtak, az emberek menedékhelyekre siettek s pillanatok alatt minden tevékenység megszűnt.

Ezután tíz percig keringtek az „elleneséges” repülőgépek a város felett. A Cercul Militar előtt nyolc egymásután következő petárdarobbanás jelezte a légi támadás eredményét, azonkívül a város négy különböző pontján tüzet jeleztek s több járókelő súlyos rosszullétet szenvedett. Gázárcos tüzoltók és mentők vonultak ki. A repülőgépek felvonulását némileg zavarta ugyan a köd, de azért az egész gyakorlatozás sikerültnek mondható.

A gáztámadási próbát az ország egész területén megtartották csütörtökön és ugy a délutáni, mint az esti gyakorlat sikerrel zajlott le. Nagyváradon a színház körül robbantak petárdák. A közönség ezuttal fegyelmetlenül viselkedett s az utcák percek alatt elnéptelenedtek.

„Az orvostudomány csodája”

Többhónapos hallgatás után újra megszólal Hubermann hegedűje

Montecatiniből jelentik: Alexandriában sokhónapos betegség után ismét a koncertdobogóra lép Hubermann Broniszláv, a kiváló hegedűművész, akit — mint emlékeztetés — repülőszerecséltenség ért és hosszú ideig kénytelen volt pihentetni világhíres hegedűjét.

Csodálatosképpen a művész nem sérült meg súlyosabban, de ami számára a legborzasztóbb volt, mind a két kezét összeroncsolta az esésnél. Főképpen a balkezén sérült meg olyan súlyosan, hogy a szakértők azt hitték, sohasem fogja többé kézbevenni a hegedűt. Hónapokig tartó gondos ápolással és szakszerű kezeléssel, amelyben a világ több tudósa vett részt, végül is meggyógyították Hubermann-t. Montecatini-ben néhányhetes utókurát tartott és ott gyakorolt először. Olaszország egyik neves sebésze elragadtatva mondotta:

— Az orvostudomány csodája! Sohasem hittük volna, hogy így tud majd hegedülni sérült kezeivel.

Valóban, Hubermann két keze teljesen meggyógyult. Még sokáig gyakorol és most Alexandriában ismét a közönség elé lép. Négy közeli városban ad koncertet, majd visszatér Európába, ahova több szerződés szólítja. Angliában zenekari estét és szólókoncertet rendez és január végén ellátogat a kontinensre.

Milyen árúmenyiségek után nem kell számlát adni a kereskedőknek

Bucurestiből jelentik: Az október 13-iki aviatikai bélyegtvény és az ezzel kapcsolatos pénzügyminiszteri rendelkezések szerint az ötezer leien aluli tételek után a kereskedők és iparosok nem kötelesek számlát kiállítani. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben szabályozta, hogy a felsorolt áruajtákból milyen mennyiségeket tekint detailadásoknak, amelyek után a kereskedő számlát nem köteles kiállítani.

A rendelet a következő áruajtákat sorolja fel: Liszt 75 kg.-os mennyiségig, cement 500 kg.-os mennyiségig, szén maximum egy tartály, vas, ezer kg.-os mennyiségig.

A pénzügyminiszter egyidejűleg utasította az ellenőrző közegeket annak ellenőrzésére is, nehogy egyes kereskedők a nagyobb tételű rendeléseket kis tételűekre osszák, a számlabélyegek megtakarítása céljából.

Korompai József:

Az örök élet érettségijén

Ara fűzve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés értelmeinek valóságos zsoltára és himnusza ez a könyv.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint várható időjárás a következő huszonnégy órára: Mérsékelt szél, változó felhőzet, több helyen köd, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

A FRANCIA BECSÜLETRENDEL TUN-TETTÉK KI A ROMÁN KORMÁNY TAG-JAIT. Bucurestiből jelentik: A bucaresti francia követség közli: A francia kormány a becsületrend nagykeresztjével tüntette ki Miron Cristea patriarkát, miniszterelnököt, míg Calinescu belügyminiszter, Iamandi, igazságügy, Constantinescu nemzetgazdasági és Paul Teodorescu tábornok légügyi és tengerészeti miniszter a becsületrend tisztí keresztjét kapták meg.

HATVAN LEIVEL DRÁGUL AZ UTLEVÉL. Szatmár. Saját tud. Csütörtökön a belügyminisztériumból körendelet érkezett a szatmári prefektúrára. A körendelet értelmében az utlevélkérvényekre hatvan lei értékű építkezési bélyeget kell ragasztani. A bélyegek eladásából befolyt összegeket a belügyminisztérium új székházának építkezési alapja javára fordítják.

MEGHALT D'ANNUNZIO NÖVÉRE. Pescaraból jelentik: D'Annunzio Ernestina, a nemrég elhunyt D'Annunzio Gabriele nővére hetvenhárom éves korában Pescarabán meghalt. Az elhunyt költőnek öt testvére volt. A most elhunyt Ernestina, Libéri Antonio pescarai mérnök özvegye, a születés időrendjében a negyedik testvér volt.

Szalonta város polgármestere jogtalanul menesztette állásából a jogügyi tanácsost. Kolozsvár. Saját tud. A helybeli közigazgatási bíróság most foglalkozott Moise Cosiu dr. Szalonta város volt jogügyi tanácsosának ügyével, aki keresetében előadta, hogy Szalonta város delegált polgármestere őt jogtalanul menesztette állásából. A közigazgatási bíróság határozatában Moise dr fellebbezésének helyét adott és kimondotta, hogy a polgármesternek nem állott jogában a közigazgatási bíróság véleményének meghallgatása nélkül felmondani. Kimondotta továbbá azt is, hogy ha a kinevezéstől tíz év telt el, felmondásnak még abban az esetben sincs helye, ha a kinevezés esetleg annakidején törvénytelen úton történt.

FELEMELIK A BIRÁK FIZETÉSÉT. Bucurestiből jelentik: Iamandi igazságügyminiszter legutóbbi isai látogatása alkalmával fogadta az ottani bírák küldöttségét, akik előtt ígéretet tett arra, hogy inézkedni fog a bírák fizetésének felemelése iránt. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a fizetésjavítás 1939 április elsejével, vagyis az új költségvetési év kezdetével lép életbe.

Huszonhat millió dollár maradt Rockefeller örökösöire. Newyorkból jelentik: Rockefeller vagyont, amelyet örökösöire hagyott, a pénzügyi hatóságok 26,410,837 millió dollárban állapították meg. Rockefeller életében emberbaráti és kulturális intézményeknek 530 millió 830,000 dollárt adományozott.

A dési sómalom látja el sóval Maramaros és Szilágymegyét. Szatmár. Saját tud. Megírtuk, hogy a szatmár-maramarosi vasúti összeköttetés megszakadása következtében Szatmár, Maramaros és Szilágymegyékben sóhiány keletkezett. Az utóbbi napokban Szatmáron egyáltalán nem lehetett sót kapni. A helyi hatóságok közbelépésére a kereskedelmi minisztérium úgy intézkedett, hogy a sóinségben szenvedő vidékeket a dési sómalom lássa el lisztsóval.

Elhunyt a vulkáni kórház, ápolónővéreinek főnöknője. Vulkán. Saját tud. Nagy részvét mellett temették el a napokban elhunyt Haider Eucheria nővért a vulkáni kórházi nővérek főnöknőjét. A gyászszertartást Hoboth Á. József hunyadi kerületi főesperes végezte nagy papi segédlettel, gyászbeszédet Karda Ferenc lónyai szentszéki tanácsos mondott. Az elhunyt főnöknő valóságos édesanyja volt a zsilvölgyi bányamunkásoknak és odaadó szeretettel ápolta, segítette a legszegényebbeket is. Temetésén képviselték magukat az összes erdélyi ferences rendházak.

Zürichi nyitás. Párizs 11.40 fél, London 20.33, Newyork 449, Brüsszel 74.25, Milánó 23.15, Amsterdam 239, Berlin 175.75, Prága 15, Varsó 82.87, Belgrád 10, Bucurestj 325.

KIFOSZTOTTÁK A RÉGI NAGYKAROLYI LEVÉLTÁRAT. Szatmár. Saját tud. Szatmárvármegye nagykarolyi régi levéltárában betörők jártak. Az ismeretlen tettesek teljesen felforgatták a régi levéltár értékes irattárát. Vizsgálat folyik a tettesek kézrekerítésére és annak megállapítására, hogy milyen okmányok tűntek el a levéltárból.

A RÁDIUM SZÜLETÉSNAPIJÁNAK NAGY ÜNNEPE. Párizsból jelentik: Ragyogó ünnepséget rendezett a párizsi egyetem a rádium megszületésének negyvenedik évfordulója alkalmából. Ugyanis most negyven éve vezetett sikerre a Curie-házaspár hosszú és önfeláldozó munkája. Megszületett az újkori tudomány egyik legnagyobb találmánya, a rádium. Curiené, mint ismeretes, lengyel nő volt, leánynevén Sklodowska. Ezért vett részt most a párizsi ünnepségen és tartott ünnepi beszédet Moscicky Ignác, a lengyel köztársaság elnöke. Szavaira Lebrun francia köztársasági elnök válaszolt.

Bővült a tartományi kormányzóságok hatásköre. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap csütörtöki száma közli a nemzeti gazdasági miniszter rendeletét, amellyel a tartományi kormányzóságok hatáskörébe utalja a következő törvények gyakorlati alkalmazását: A hálókereskedelméről szóló törvény teljes egészében. Az áruzsora elleni törvény valamennyi rendelkezése, kivéve az elsőrendű szükségleti cikkek megállapítását. Különleges bizottságok útján a pénzügyi felelősség feletti határozathozatal. A jogi személyiségekre vonatkozó törvény alkalmazása, vásárok és tőzsdék ellenőrző közegeinek kinevezése és felügyelete, zálogházak működésének ellenőrzése, tartományi gazdasági tanulmányi hivatal felállítása, a tartomány területén kiállítások és mintavásárok engedélyezése, az ipartörvény és energiatörvény alkalmazása.

EGY MÁRMAROSSZIGETI FAVÁLLALAT DIPLOMÁCIÁI ÚTON PRÓBALJA VISSZASZEREZNI MUNKÁCSON REKEDT GÉPKOCSIJÁT. Maramarosszigetről jelentik: A Csehszlovákiában történt határváltozások miatt diplomáciai eljárás közepontjába került az Arbor favállalat tehérgépkocsija. Még a területi változásokat megelőzően a cég kocsija Munkácsra ment. A határkiigazítás idején a Hlinka-gárda kezébe került a gépkocsi, amely a magyar csapatok: Munkácsra való bevonulásával Magyarországnak jutott. A cég most diplomáciai úton igyekszik elismertetni jogát a gépkocsira s visszazerezni azt.



Maud norvég királynő 69 éves korában egyik előkelő londoni szanatóriumban meghalt. Ez az utolsó fénykép az elhunyt királynőről.

NAGYBÁNYA ELVESZTI ÜDÜLŐVÁROS JELLEGÉT. Saját tud. Beszámoltunk arról az emlékiratról, amelyet Nagybánya város lakosága nevében Breban Sándor görög katolikus kanonok a belügyminiszterhez küldött emlékiratban tiltakozott az ellen, hogy Nagybányát megfosszák üdülőváros jellegétől. Megbízható helyről nyert értesülés szerint a belügyminisztérium gazdasági okokból mindössze huszontöt helységnek hagyja meg az üdülőváros jellegét. A kedvezményhez juttatott városok között azonban Nagybánya nem szerepel.

Kályhába dobta a lopott pénzt — három hónapra ítélték. Csikszereida. Saját tud. Bálint János gyergyóbékási illetőségű munkás két évvel ezelőtt az egyik uzvölgyi fakitermelő vállalatnál dolgozott. Ugyanott fuvarozott Lázár Miklós Hotigá falujábeli gazda is. Lázár az egyik terüfa leürítése után az erdőben kapott „szállítási bárcát” kereste, miközben 6.000 lejt tartalmazó pénztárcáját a közelben lévő tuskóra helyezte. Szempillantás alatt eltűnt a tárca. Bálintot vették gyanúba és az üzem irodájába vitték, ahol a megszeppent munkás villámgyors mozdulattal a kályha mellé ugrott és a haterzer lejt tartalmazó pénztárcát bedobta a kályhába. Bűne következményei előtt azonban így sem menekült. A most megtartott főtárgyalás során a törvényszék 3 hónapi elzárásra ítélté.

Ingyen repülhetnek a hetvenévesek. Bucurestiből jelentik: Érdekes határozatot hozott a LARES repülőtársaság vezetősége. A társaság legutóbbi igazgatósági ülésén kimondotta, hogy több díjmentes repülést biztosít mindazoknak, akik már betöltötték 70-ik életévüket. Az ilyen ingyenes utazásoknál használt gépeket fűtik, úgyhogy különleges melegítő ruhákra senkinek sincs szüksége. Az első ilyen légi utazás november 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a haneasai repülőtérről. Az amerikai ízü ötlet először tulajdonképpen Svájcban vetődött fel. Az egyik svájci repülőtársaság a mostanihoz hasonló ajánlatot tett a 70 éven felüli uraknak és hölgyeknek és mintegy három héttel ezelőtt nem kevesebb, mint 4000 öregember, közöttük számos nő, sietett jelentkezni az ingyenes repülőútra. A repülői óhajítók közül a legfiatalabb 75, míg a legidősebb éppen 100 esztendő volt. A svájci repülőtársaság végül is negyven ezer öregember közül negyvenet választott ki, akiket azután hosszabb repülő-sétára vittek. A LARES érdekes ajánlatának valószínűleg szintén nagy sikere lesz.

A SZATMÁRI FEKETE TŐZSDE FÜTÁRA VOLT A HATÁRON LETARTÓZTATOTT KÉT VALUTACSEMPÉSZŐ ASZSZONY. Szatmár. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról a hatalmas méretű arany- és valutacsempészésről, amelyet a román-jugoszláv határon lepleztek le a hatóságok. A vámtisztviselők Neilinger Johanna és Hender Regina szatmári asszonyoknál két kilogram szinaranyat és két millió lei értékű kiállított csekket és valutát találtak. Megállapították, hogy a két asszony a szatmári „fekete tőzsde” vezéralakjaival állott összeköttetésben és a különböző idegen országok között futárszolgálatot teljesítettek. Most az arany- és valutatulajdonosok felkutatására folyik a vizsgálat.

Meghalt Martos Ferenc

Budapestről jelentik: Nagy gyásza van a magyar színházi és irodalmi világnak: meghalt Martos Ferenc, a Bob urfi és sok más bájos operett szerzője. Tegnapi estig nem volt semmi baja: ekkor hirtelen rosszullet fogta el, összeesett és eszméletlen állapotban szállították a Fásor-sanatóriumba. Az orvosok azonban nem tudtak segíteni: agyszélhűtés megölte. Hatvanhárom éves volt.

Martos Ferenc 1875 január 10-én született Aradon. A jogot a budapesti egyetemen végezte. Sokáig volt fogalmazó a közoktatásügyi minisztériumban. 1900-ban lépett föl, mint drámaíró a „Balassa Bálint” című verses vígjátékával a Nemzeti Színházban, nagy sikert aratva. Ezután a siker után az operett-librettó magyar reformátorává fejlődött a a legkiválóbb magyar librettista lett. Lehár Ferenc, Kálmán Imre, Szirmai Albert, Huszka Jenő, stb. zenéjével operettjei százas száriákat értek.

Martos irta a Szent Péter esernyője, Bob herceg, Simonyi öbester, Aranyvirág, Gül baba, Tündérszerlem, a Kis gróf, Leányvásár, Zsuzsi kisasszony, Alexander, Éva grófné, stb. vígjátékokat és operetteket, amelyeket Amerikában is előadtak.

Halála nagy veszteség a magyar színpadi irodalomra s temetésén úgy a színházi, mint a zenei és irodalmi világ is képviselteti magát.

Meg akar tanulni elmélkedni?
Jól akarja végezni elmélkedéseit?
Praktikus elhatározásokat akar tenni?
Akkor használja:

MÜLLER LAJOS S. J. elmélkedési könyveit!
amelyekből az adventi és karácsonyi rész most
jelent meg.

Harmatozzatok egek

cimen

Mindegyik elmélkedés módszeresen kidolgozott, amelyekből megtanulhatjuk a helyes elmélkedés módját. Mindegyik érdekes, lendületes és ami fő, gyakorlatias. Egyformán használhatják a papok, szerzetesek, szerzetesnők és világiak.

Ara kartonkötésben 130 lej

EGY BUDAPESTI ISMERT SEBÉSZFŐ-ORVOS HALÁLA. Budapestről jelentik: Dr. Winternitz Adolf ismert sebész-főorvos, aki újabban a tüdősebészet terén való munkálkodásával tünt ki, pénteken 66 éves korában meghalt.

Csak intézetben és rokonaiknál lakhatnak a más városba lakó középiskolai tanulók. (Szatmár). A szatmári kereskedelmi iskola igazgatósága csütörtökön körrendeletet kapott a nemzetnevelési minisztériumtól. A rendelet arról szól, hogy a más városba való középiskolások idegen családoknál nem helyezhetők el, s ezek a tanulók kizárólag csak intézetekben és rokonaiknál lakhatnak. Azokat a növendékeket, akik a fenti rendelkezést nem tartják be eltávolítják az iskolából. A minisztérium a rendeletet azzal magyarázza, hogy a növendékeket csak így lehet szigorú felügyelet alatt tartani.

A HATALMAS ERDŐTÜZBEN ELPUZTULT 300 FALUSI HÁZ. Santa Monica-ból jelentik: Hollywood környékén több napon át tartó erdőtüz pusztított, amely a környező falvakra is átterjedt. A tüzet csak csütörtök este sikerült véglegesen elfojtani. A tüzvesz által okozott kárt negyvmillió dollárra becsülik. Körülbelül 300 ház égett le és 100 ember szenvedett égési sebeket.

KIVIZSGÁLJÁK A RÉGI BUCURESTI VÁROSHÁZI PANAMÁKAT. Bucurestiből jelentik: Dumbrowski tábornok, Bucuresti főpolgármestere, bizottságot nevezett ki a múltban a bucaresti városházán előfordult szabálytalanságok kivizsgálására. Főleg egyes utak és kertek rendbehozásánál történtek visszaélések.

Sem Kolozsváron, sem Erdélyben nem történtek lepramegbetegedések. Kolozsvárról jelentik: Kolozsváron néhány nappal ezelőtt az a rémhír terjedt el, hogy az egyik helybeli gyapjufonalakat árusító üzem tulajdonosnője leprában megbetegedett. A rémhír-terjesztők még két újabb lepramegbetegedésről koholtak valótlan híreket. A „leprat” a titokzatos hírforrás szerint mindhárom esetben a „gyapjufonal okozta”. Ebből a hatóság arra következtet, hogy valószínűleg kereskedelmi vetélykedés adott alapot a kohománnyokra s az aknamunka azt célozza, hogy a lakosság elriadjon a gyapjufonalból készült áruk viselésétől. A minden valószínűséget nélkülöző híreket egyébként dr. Vlad városi főorvos a leghatározottabban megcáfolta s kijelentette, hogy nemcsak Kolozsváron, de egész Erdély területén nem fordult elő egyetlen olyan megbetegedés sem, amely azt a feltevést kelthette volna, hogy a fertőzött egyén lepra-gyanus. A hatóság természetesen most már erélyesen beleavatkozik az ügybe és nyomozást indít a pletykaterjesztők kiténés felderítésére.

Birmingham légvédelmi botránya. Londonból jelentik: Birmingham város tanácsa viharos lefolyású ülésen foglalkozott a város fogyatékos légvédelmével, amelynek hiányait a nemzetközi válság derítette ki. Az elhangzott leleplezések-ből kitűnt, hogy a kiosztandó 389.000 gázálarchoz 147.000 alkatrész hiányzott; a szétosztott gázálaroknak fele nem illett birtokosaik fejére; a légitámadás esetén elszállítandó 300.000 lakos élelmezéséről nem történt gondoskodás; a légvédelmi személyzetnek alig fele részesült kiképzésben; a szükséges tüzoltó-készülékeknek csak egyhatoda áll rendelkezésre. W. E. Lovsey tanácsos a városi kertekben ásott fedezékeket patkánylyukaknak nevezte és felszólította a tanácsot, tanulmányozza a németországi légvédelmet. A. H. Sale ezredes, a légvédelmi bizottság elnöke, azzal mentegetődzött, hogy az események váratlanul érték a bizottságot, amely minden lehető megtett az adott körülmények között.

Elítélték a csikszentkirályi marhalovaját. Csikszereda. Saját tud. Pál Imre szikszentkirályi lakos többrendbéli marhalovaját vádolva került a csikszeredai törvényszék elé. A vádirat szerint 2 tehenet, 2 lovat és 4 juhot lopott a vármegye különböző legelőiről. Az „elköltött” jóságokat a Hargitán rejtette. A törvényszék példás büntetést adott ki: 1 évi elzárásra és 2.000 lej pénzbírságra ítélte a magáról megfedekezett Pál Imrét.

Hajó és bálna összeütközése. Nantucket-tűzjelzőhajóról jelentik: Mintegy háromszáz mérföldnyire a Nantucket nevű állandó jelzőhajótól egy angol tehergőzös elgázolt egy óriásbálnát. A bálna legalább húsz méter hosszú. Az összeütközés oly heves volt, hogy a hajó parancsnoka zátonyrafutást vélt és gőzöst azonnal leállította. Csak amikor a tenger vize megpirosodott a cet véretől és a hatalmas tengeri emlős teteme a felszínre jött, derült ki, hogy mi történt. A hajó a szó szoros értelmében kettészelt az állatot, amelyet kihalásztak. Zsákmányukat a tengerészek ezer dollárért adták el Newyorkban.

Tüzvész egy náthás hal miatt. Londonból jelentik: Stanley Wingrove-ék sok ritka és szép trópusi halat tartottak a lakásukon egy akváriumban. Wingrove észrevette, hogy egyik kedvenc hala nagyon szomorú s minden jel szerint erősen meghűlt. Hogy a halat meghűléséből meggyógyítsa, felsavarta az akvárium melegítésére szolgáló parafinlámpa lángját, aztán lefeküdt. Hajnalban arra ébredt, hogy lángban áll a lakás. A tüzet a tüzoltók eloltották, de az összes halak megfőttek a forró vízben és két kanári is megfulladt a kalitkájában, mely az akvárium közelében volt. — A trópusi halak gyakran meghűlnek — mondta a szerencsétlenség után Wingrovené — és csak úgy lehet meggyógyítani őket, ha a víz hőmérsékletét körülbelül hetven fokra emeljük. Sajnos, a férjem nagyon is felsavarta a parafinlámpa lángját.

Temetés. Oláh Imre 61 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz az Apusului-utca 24. számú gyászház-tól. (Erdélyi „Concordia”).



Franco tábornok az Ebro-fronton figyel a nemzeti csapatok sikeres operációját.

A KRITIKA

Heinrich Laube osztrák színműíróról (1806 szeptember 18-án született), amikor a Burgtheater igazgatója volt, egy napon megjelent egy kezdő fiatal író. Bemutatkozott és egy dramát nyújtott át. Laube így szólt hozzá:

— Fiatal barátom, jöjjön egy félév múlva, addigra elolvassuk a darabját.

Félév múlva megjelenik az író. Laube íróasztalánál ül és dolgozik. A fiatal író szerényen áll előtte és akadozva mondja:

— Félév előtt beadtam darabomat, szeretnék valamit tudni róla.

Az öreg Laube fölneéz és ráordít:

— Hogy hívják?

— Franz Grillparzer — nyögi a fiatal ember.

— Fértelmes név — kiáltja Laube — de az emberek meg fogják jegyezni.

Es így is lett.

Ismeretlen viziszörnyeteget halásztak ki az Amazonas-folyóból. Washingtonból jelentik: A washingtoni világhírű akváriumnak különös lakója van egy idő óta. A hatalmas üvegszekrény előtt hosszú sorban álldogálnak a természetudósok, hogy lássák a kigyószertű, félméter hosszú, sötétbarna színű tengeri állatot, amely a tudomány számára eddig teljesen ismeretlen volt. A furcsa viziszörnyeteget az Amazonas-folyóból halászták ki, Peru és Brazília határvidékén.

Elfogták Kilinné gyilkosát. Kolozsvárról jelentik: Részletesen beszámoltunk arról a kegyetlen gyilkosságról, amelynek áldozata Kilin Mihályné dűsgazdag hóstáji asszony. Özv. Kilinnét — mint megirtuk — négy héttel ezelőtt több bal-taccapással éjszaka meggyilkolták. A gyilkosság ügyében megindult nyomozás során a rendőrség több gyanúsítottat őrizetbe vett, a bűntény elkövetőjét azonban nem sikerült kézrekeríteni. A rendőrség most végre mégis elfogta a gyilkost Govor Pál magyarországi illetőségű, többszörösen büntetett előéletű férfi személyében. Govor Pál vallatása során elmondotta, hogy tíz hónappal ezelőtt szökött át Romániába s itt azóta bűntényt követett el. Beismerte, hogy a Kilinnénél elkövetett betörésnek is ő a tettese s ez alkalommal 860 ezer lejt zsákmányolt. Az öregasszonyt vallomása szerint azért gyilkolta meg, mert Kilinné — miatta lakásában motozott, felébredt — s lármát ütött. A gyilkos Govor Pált a rendőrség pénteken a bűntény elkövetésének színhelyére kísérte, hogy ott lejátszassa vele a gyilkosságot, majd átadta az ügyészségnek.

Közgazdasági hírek

Megszüntették a csehkorona magánkereskedelmi forgalmát

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank hivatalos közleményt adott ki, amelyben az érdekeltek tudomására hozza, hogy a csehkorona szabadkereskedelmi forgalmát november 22-iki érvénnyel megszüntették. Ennek következtében a csehszlovákiai szállításokból származó koronaköveteléseket a jövőben a Nemzeti Bank veszi át és fizeti ki a mindenkori hivatalos árfolyamon. A koronakövetelések kiegyenlítése a cseh behozatalból származó és csehszlovák kiviteli cégek javára mutatkozó követelések való kompenzáció útján történik a követelések bejelentésének sorrendjében és olyan módon, ahogy a mindenkori rendelkezésre álló összegek azt lehetővé teszik.

A CFR valutaárfolyamai december hónapra.

Bucurestiből jelentik: A vasút igazgatósága rendeletet adott ki, amelyben megállapította, hogy a vasúti pénztárak az egyes valuták árfolyamát december hónapban milyen árfolyamon számolhatják el. Az új árfolyamok a következők: Dollár 144.05 lei, aranydollár 233.01 lei, font 680.17, palesztinai font 680.87, egyiptomi font 697.59, török font 83.83, svájci frank 32.54, aranyfrank 44.97, holland forint 77.84, francia frank 3.84, márka 39.39, belga 24.32, pengő 27.27, cseh korona 4.85, leva 1.31, zloty 26.55, dinár 3.08 lei. A fenti árfolyamok december 1-én lépnek életbe.

LESZÁLLITOTTA A FRANCIA BANK A KAMATLÁBAT. Párizsból jelentik: A Francia Bank leszállította a bank kamatlábat. A leszámítási kamatot háromról két és fél százalékra, a lombardhitel kamatot négyről három és fél százalékra szállította le.

Terményárak Nagyváradon. Tőzsdei árak:

Búza 380, rozs 285, árpa 350, zab 425, tengeri 275. Piaci árak. Búza 380, rozs 280, zab 400, árpa 350 — 360, tengeri 265.

Meghosszabbították a jelenlegi buzakiviteli prémium érvényét. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium 100.946. számú rendeletével a jelenleg érvényben lévő vagononkénti 13.000 leies buzakiviteli prémium érvényét meghosszabbította azon buzaszállítmányokra is, melyeket december 10-től 1939 január 9-ig exportálnak. Ugyanezen időszakra megmarad a jelenlegi liszt-kiviteli prémium is.

Mozgósínházak műsora:

CORSÓ: **MEGBÉLYEGZETT.**
DORIAN: **TARAKANOVA HERCEGNŐ.**
APOLLÓ: **MARCO POLO KALANDJAI.**

Uj vasútvonal épül Halmi és Királyháza között

A román és cseh államvasútak közösen viselik a költségeket

Szatmár. Saját tud. Csütörtökön vasúti vezérfelügyelőkből álló bizottság érkezett Bucurestiből a megszakadt cseh-román vasúti összeköttetés rendezésének megoldására. A bizottság hosszas tanácskozás után elhatározta, hogy új vasútvonalat fognak építeni Halmi és Királyháza között. Az avast Nagy-Tarna közég érintésével.

Az új vasútvonal 33 kilométer hosszú lesz, melyből 28 km. román, — míg a többi cseh

területre esik. Az építési költségeket a cseh és román államvasútak közösen viselik. *Harmincöt nap alatt be kell fejezni az új vonal építését. Addig a személyforgalmat társasgép-kocsik, míg a teherforgalmat részben a bikszádi keskenyvágányú vasút, részben a külön e célra beállított 20 tehergépkoocsival bonyolítják le.*

A bizottság pénteken délelőtt befejezte tanácskozását és tagjai visszatértek a fővárosba.

RÁDIÓ

Vasárnap, november 27.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 8. Egyházi ének és szentbeszéd közvetítése. 13. Hírek. 13.10 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése. Majd: A Dinicu-zenekar hangversenyének folytatása. 15.05 Vidám műsor. 18. Tánclémez. 19. Felolvasás. 19.15 Szórakoztató zene közvetítése. 20.45 A hétről. 21. Hangjáték. 22. Hírek. 22.15 Munteanu Péter román dalokat énekel. 22.40 Sibiceanu és Dinicu kézzongorás játéka. 23. Hírek. 23.15—24. Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a balvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet Csókás Karoly mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Turóczy Zoltán. 20.45 A hétről. 21. Hangjáték. 22. Hírek. 22.15 Munteanu Péter román dalokat énekel. 22.40 Sibiceanu és Dinicu kézzongorás játéka. 23. Hírek. 23.15—24. Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Hétfő, november 28.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18. Balalajka zene. 19.15 Rosca énekes orosz dalokat ad elő. 19.35 Gramofonlemez. 20. Felolvasás. 20.15 Mozart táncok és szerenádok. 20.55 Felolvasás. 21.10 Mozart: II. vonósnyégyes: D-dúr szonáta. (Jelescu zongoraművész.) 22. Hírek. 22.15 Moscopol énekes román dalokat ad elő. 22.40 Karének-lemezek. 23. Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámk. 13.45 Hírek. 14. Cigányzene. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélsóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. „A külföld humora”. Felolvasás. 18.25 Cimbalmoszámk. 18.45 „Híres magyar mecenások”. Felolvasás. 19.15 A Budapesti Könyvnyomdászok Dalköre és a Budapesti Általános Munkásdalgylet műsora. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és kárpátoroszi nyelven. 20.25 Cigányzene. 21. Móra Feerné elbeszélései. 21.30 Operaházi zenekar. 22.40 Hírek. 23.05 Cigányzene. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Lemezek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Kedd, november 29.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 17.15 Táncczene. 19.15 Charpentier Gusztávról és

műveiről. 20. Felolvasás. 20.15 Balettmezek. 20.35 Felolvasás. 20.50 Naruja Gábor dalestje. 21.15 A Szimfonikusok hangversenyének közvetítése. 22. Hírek. Majd Felolvasás. 23. Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18. „Losonc”. Felolvasás. 18.30 Szalonzene. 18.55 Rádió a rádióról. 19.15 Cigányzene. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és kárpátoroszi nyelven. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Mária Veronika”. 21.35 Külföldi negyedóra. Majd: Hírek. 23.05 Időjárásjelentés. Szalonötös. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Szerda, november 30.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18. Zenei csevegés hangpéldákkal. 19. Velence és Nápoly, hangképek. 20. Felolvasás. 20.15 Vendéglői zene. 20.55 Felolvasás. 21.10 Serbecsu zongoraművész hangversenyének közvetítése. 21.40 A Szarvas-vonósnyégyes zenéje. Glauzov: Novellett. 22. Hírek. 22.15 Haváji lemezek. 23. Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A 2. honvédegyezkedés zenekara. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélsóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. „Anyák és leányaik”. Előadás. 18.30 A budai Szent Margit gimnázium leánykara. 19. „Apró szívesség”. Csevegés. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és kárpátoroszi nyelven. 20.25 Magyar nóták cigányzene kísérettel. 21.35 Három egyfelvonásos. 22.40 Hírek. 23. Zongoraszámk a magyar—jugoszláv művész-csere keretében. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Hanglemezek. 24. Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Csütörtök, december 1.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18. Erdélyi szokásokról zenével. 19.15 Cionca Auré- lia zongorázik. 19.40 Erdélyi harangjai gramofonlemezeken. 20.05 Felolvasás. 20.20 A Carmen- énekkar hangversenyének közvetítése. 20.55 Felolvasás. 21.15 Az Astra társaság ünnepi hangversenye Prassóhból, a rádiózenekar közreműködésével. 23. Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámk zongorakísérettel. 13.45 Hírek.

14. Hanglemezek. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 „Csodálatos porcellánok”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Gazdák-nak. 18.30 A rendőr-fuvózenekar jubileumi műsora. 19. „Emlékezés Kaffka Margitára”. Előadás. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és kárpátoroszi nyelven. 20.25 Hanglemezek. 21.10 „Nagyszombattól Pécsig”. Előadás. 21.50 Cigányzene. 22.40 Hírek. 25. Vonósnyégyes. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 A rádió szalonzenekara. 24. Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyaroknak

Péntek, december 2.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18. Mandolinzene. 20.05 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 20.50 Verdi: Trubadur című operájának előadása gramofonlemezeken. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélsóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. „A modern fizika és a laikusok”. Felolvasás. 18.30 Hanglemezek. 19.20 Sportközlemények és beszélgetés dr. Pelle Istvánnal a magyar—olasz válogatott tornászviadalról. 19.35 Cigányzene. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és kárpátoroszi nyelven. 20.50 Sik Sándor verseiből ad elő. 21.15 Zenekari est. 21.45 Hírek. 23.15 Időjárásjelentés. Majd: Lemezek. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Szombat, december 3.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Gramofonlemez. 20. Felolvasás. 20.15 Románia-énekkar. 20.45 Időszzerű anyagok. 21. Üzenetek. 21.15 Táncczene közvetítése. 22. Hírek. 22.15 Tánclémez. 23. Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Harsányi Gizi mesél. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Cigányzene. 19. Közvetítés a Magyar—Lengyel Cserkészklub otthonából. 19.20 Zongoraszámk. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és kárpátoroszi nyelven. 20.25 Hanglemezek. 21. „Juhász Péter legendája”. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23. Cigányzene. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24. Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás

3 szobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Barierii 5 szám. Po-zany-telep.

Butorozott

utcai szoba kiadó. — várad, Nic. Jigal- tca 11-A.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

3 szobás, hallos lakás, konyhával, előskun- rával, pincelakással, mellékhelyiségekkel és kerttel. Nagyvárad, Str. S. Zigre 47.

Prohászka

és Tóth Tihamér sorozatot megvenném. Címet ármegjelöléssel kiadó továbbít.

Allást kezes

szavanként 1 lei

Házvezetőnőnek

ajánlkozok perfekti fő-zónő, vidékre is. Burik-né, Nagyvárad, Str. Si-meon Barnutiu 30.

Különféle

szavanként 3 lei

Értesítés

Műhelyemet athelyez- tem Nagyvárad Piata Mihail Viteazul 7. sz. alá. Kelemen köszörs.

LEGUJABB

Kiújuló rokonszenvtüntetések Budapesten Imrédy Béla miniszterelnök mellett

A tüntetők bezúrták két lap kiadóhivatalának ablakait. A nemzeti egységpártból kivált képviselők egy része új pártot akar alapítani

Budapestről jelentik: Imrédy Béla miniszterelnök mellett egymásután történnek meg a rokonszenvtüntetések. Csütörtökön este a pesti utcák tüntetésektől voltak hangosak. Mintegy ötven főnyi tüntető tömeg megjelent a „3 órai újság” fiókiadóhivatala előtt és annak ablakait bevverte. Két tüntetőt a rendőrség elfogott. Az őrizetbevetettek egyetemi hallgatóknak mondták magukat.

Csütörtökön este szintén egyetemi hallgatók egy nagyobb csoportja járta be a pesti körutakat és röpcédulákat szórt széjjel. A több fajta röpcédulák közül az egyik élesen támadta a Gyárosok Országos Szövetségét, egy másikon pedig Mécs László verse szerepelt, melyt a kiváló költő Sztranyavszky Sándor ellen írt.

A rokonszenvtüntetések pénteken dél-

előtt is kiújultak. Ezalkalommal a főváros több különböző pontján voltak tüntetések. Egy nagyobb tömeg az „Esti Kurir” kiadóhivatala elé vonult és annak összes ablakait hangos szidalmazás kíséretében bevverte. A tüntetők a Mussolini-téren levő Ilkovicz büffé, valamint az Abbazia-kávéház tükörelablakait is bezúrták. Majd több tüntető tömeg összeverődve a kormány párti „Esti Újság” című lap szerkesztősége elé vonult és lelkesen tüntetett Imrédy Béla és a lap szerkesztősége mellett.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Egység Pártból kivált képviselők közül 25-en, akik eddig is szélső jobboldali felfogást vallottak, új párt alakítására gondolnak. Ezek a párttagok erősen jobboldali megnevelkedő konstruktív pártot akarnának létrehozni.

Csehszlovákia lépéseket tett határainak végleges elismerése érdekében

A prágai sajtóban a cseh kormány hivatalos jelentést tett közzé a határok garantálásáról óhajító lépésekről. Jövő héten kerül sor a cseh köztársasági elnök megválasztására

Prágából jelentik: A cseh lapok hivatalos jelentést közölnek, amely az alábbiakat tartalmazza:

„Miután a berlini nemzetközi bizottság döntése alapján hétfőn jóváhagyták a végleges német-cseh határvonalat és Lengyelország valamint Magyarország felé is megvonták a végleges határokat, a csehszlovák kormány a müncheni egyezmény értelmében megfelelő lépéseket tett a köztársaság végleges határainak nemzetközi garantálása érdekében.”

Ez a hivatalos jelentés nemzetközi körökben általános feltűnést keltett. Ismeretes ugyanis, hogy Csehszlovákia határait eddig még csak Németország és Lengyelország felé állapították meg véglegesen. A magyar-cseh határmegállapító bizottság pedig még mindig dolgozik Budapesten a két ország közötti határvonal megvonása ügyében. Hasonlóképpen Ruszinszko kérése sem nyert végleges megoldást.

Rómából jelentik: Római politikai körökben is nagy feltűnést keltett a cseh határok biztosítása ügyében kiadott hivatalos közlemény, amire a Mussolinihez közelálló „Popolo d'Italia” adja meg hivatalos olasz körök válaszáat. A lap kétségbevonja, hogy Csehszlovákia határainak garantálására már most sor kerülhetne. Hiszen a müncheni egyezményt aláíró hatalmak sem tarthatják elegendőnek azt, ha Ruszinszko önrendelkezése a cseh parlamentben most helyetfoglaló kilenc képviselő akaratának megnyilvánulása szerint történik. Ezeket a képviselőket még Benes idejében választották, tehát nem képviselhetik Ruszinszko mai szellemét és akaratát.

AZ ANGOL SAJTÓ SZERINT MÁR MEGEGYEZÉS VAN RUSZINSZKO SORSÁT ILLETŐLEG

Londonból jelentik: Az angol sajtó közléseiből arra lehet következtetni, hogy meg egyezés jött létre Ruszinszko hovatarozandósága tekintetében. Az „Evening Standard” és „Evening News” olyértelmű jelentést közöl, hogy Németország nem ellenzi tovább a magyar-lengyel közös határt és ilyenformán beleegyezik a Ruszinszko Magyarországhoz való csatolásába. Ennek

feltételül azonban Németország azt kéri, hogy Lengyelország ne ellenezze Danzig szabadvárosnak Németországhoz való visszacsatolását s azonkívül beleegyezést kér arra, hogy Csehszlovákián és Ruszinszkon át egy utat építhessen Románia felé.

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKJELÖLT KIVÁLASZTÁSÁNAK ÉRDEKES TÖRTÉNETE

Prágából jelentik: Érdekes részletek szivárogtak ki most arról, hogy miért nem jelölik a köztársasági elnökségre Chwalkovszky külügyminisztert, akinek a nevét az elnökjelöléssel kapcsolatban heteken át emlegették.

Amint most kitudódott, Chwalkovszky jelölése ellen a szlovákok tiltakoztak, a külügyminiszter családi és magánviszonyai miatt. Chwalkovszky felesége ugyanis belga származású, az asszony nem tud csehül és a külügyminiszterrel való házassága előtt már két férjétől elvált. Azt is nehézményezték a szlovákok, hogy Chwalkovszky feleségének egyik nagyapja nem árja származása.

A külügyminiszter személyének elejtése után a figyelem Czerny belügyminiszter felé fordult, de a szlovákok az ő jelöltetése ellen is kifogást emeltek. Azt hozták fel ellene, hogy már a Hodzsa-kormányban is belügyminiszterként működött s ezért bizonyos mértékben ő is felelős Csehszlovákia összeomlásáért.

Miután Czerny személye is elesett, Hacha egyetemi tanár jelölésében állapodtak meg, aki politikailag szürke egyéniség és így ellene a szlovákoknak sem lehet kifogásuk. Az elnökválasztást egyébként a jövő hét elején tartják meg.

TISZTOGATÁS A SZLOVÁKIAI ÜGYVÉDI KAMARÁKBAN

Pozsonyból jelentik: Szlovákiában egyre jobban megnyilvánul a zsidóellenes hangulat. A szlovákiai ügyvédi kamarákban megindult tisztogatási akció során kizárják a tagok sorából mindazokat a zsidókat, akiket a kamara 1938. március elseje után vett fel. Többek között törölték a tagok sorából dr. Pepec ügyvédet is, aki Benesnek bizalmas híve volt.

Karácsonyra hazatér Londonba a windsori hercegi pár

Békülésre vezettek Edward és az angol államférfiak tárgyalásai

Párizsból jelentik: A „Matin” azt jelenti, hogy Chamberlain angol miniszterelnök párizsi tartózkodása során Halifax külügyminiszter meglátogatta a windsori herceget. Edward windsori herceg felesége társaságában fogadta az angol minisztereket. A megbeszélés a herceg jövő terveire, főképpen pedig a Londonba való közeli visszatérésének részleteire terjedt ki. Hír szerint a windsori herceg rövidesen visszatér hazájába és a karácsonyi ünnepeket a sandringhami királyi kastélyban tölti el feleségével együtt.

A párizsi sajtó szerint:

London és Párizs között szorosabb barátság jött létre

Párizsból jelentik: A francia-angol tárgyalások eredményei megfelelnek a francia közvélemény várakozásainak. A sajtó véleménye szerint időszerű megállapodások jöttek létre. Az angol és francia államférfiak megegyeztek a két országot érintő minden kérdésben és lefektették a közös vezető-elveket. A lapok hangsúlyozzák, hogy Párizs és London között még az eddigiekénél is szorosabbá lett a barátság.

Metaxas görög miniszter bizonyosra veszi Bulgária belépését a balkán-szövetségbe

Belgrádból jelentik: A „Politika” című napilap isztanbuli tudósítója tollából beszélgetést közöl Metaxas görög miniszterelnökkel. A belgrádi lap munkatársa Isztambulban szólaltatta meg a Kemal pasa temetéséről hazatérő görög miniszterelnököt.

Az újságíró ezt a kérdést tette fel Metaxasnak: lehet-e szó arról, hogy Bulgária a Balkán Szövetséghez csatlakozzék? Erre a kérdésre a következő választ adta Metaxas:

— Semmi pozitívum nem mondhatok. De mi várjuk Bulgária csatlakozását.

A görög miniszterelnök kijelentette még, hogy Görögország és Törökország között semmiféle új egyezményre nincs szükség, mert a két ország közötti barátság már a lehető legszorosabb.

December hónapban tartják meg az első parlamenti választást Szlovákiában

Hetvenöt tagja lesz a januárban összeülő szlovák parlamentnek. Tiso szlovák miniszterelnök nyilatkozata a nemzeti-ségi népcsoportok jogainak biztosításáról

Pozsonyból jelentik: Tiso szlovák miniszterelnök egyik német lap munkatársának nyilatkozott a Szlovákiában rövidesen megtartandó parlamenti választásokról. Bejelentette, hogy a választást december hónapban tartják meg.

Egyetlen jelölt ív fog szerepelni majd a választáson, amelyre fölveszik a nemzetiségek képviselőit is. Szavazni erre az egyetlen jelölt-ívre csak igen-nel vagy nemmel lehet.

Minden harminc évet betöltött férfi szavazhat a zsidók kivételével. A szlovák országgyűlésnek 75 tagja lesz. A parlamentet január elején hívják össze első ülésére.

Tiso nyilatkozott még arról is, hogy a szlovák kormány hajlandó az egyes nemzeti-ségi népcsoportok jogainak biztosítására. A magyar népcsoport jogainak rendezése a Magyarországon élő szlovákok jogainak biztosításától függ.